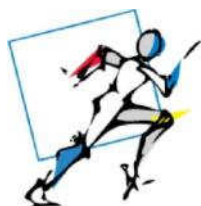




ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ ОПШТИНЕ АРАНЂЕЛОВАЦ

2012-2016



Децембар 2011. године

Израда Локалног акционог плана подржана од стране Министарства омладине и спорта Републике Србије

САДРЖАЈ

Одељак 1	Увод
1.1	Канцеларија за младе
1.2	Радна група за израду ЈАПа за младе
Одељак 2	Принципи и вредности
Одељак 3	Контекст
3.1	Географски подаци
3.2	Демографски подаци
3.3	Локални актери
3.4	CWOT анализа
3.5	Пресек стања и положаја младих
Одељак 4	Стратешки правци и приоритети
Одељак 5	Повезаност са Националном стратегијом за младе
Одељак 6	Механизми имплементације
Одељак 7	Промоција активности дефинисаних ЈАПом

АНЕКСИ	
Анекс 1	Акциони план за 2012 годину
Анекс 2	Акциони план 2013 – 2016 године

Одељак 1 УВОД

1.1. Канцеларија за младе општине Аранђеловац

Почетак формирања Канцеларије за младе општине Аранђеловац и активности везаних за унапређење положаја младих везује се за одлуку Општинске управе о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Управе Општине Аранђеловац од 01.06.2011. године када је унутар Одељења за привреду и друштвене делатности образована организацијона целина "Канцеларија за младе" и систематизована радна места унутар сектора.

Након одлуке о образовању организационе целине тј. одлуке општинског руководства о стављању приоритета на област унапређења положаја младих, унутар Одељења за привреду и друштвене делатности започете су иницијалне активности, као и припрема за формални почетак рада Канцеларије и запошљавање радника. Успостављени су контакти са надлежним Министарством омладине и спорта и др. институцијама које се баве младима, успостављен контакт и прикупљене информације и искуства других општина које имају формирану Канцеларију за младе, конкурисано и одобрено од Министарства омладине и спорта средства за почетак рада Канцеларије, конкурисано и одобрено за друге облике подршке младима (Мини пич терен школе "Милош Обреновић"), додељена је менторица општини Аранђеловац за израду акционог плана за младе.

С обзиром да је цео процес подржан од стране Министарства омладине и спорта Канцеларија за младе је формално почела са радом 14. Новембра 2011. када је Министарка омладине и спорта Снежана Самарцић-Марковић званично посетила и отворила Канцеларију за младе. Обезбеђени су и неопходни људски ресурси за почетак рада Канцеларије, Марко Јанковић је именован за Координатора канцеларије за младе, док је друго систематизовано радно место, саветника за младе, попуњено волонтерским ресурсима.

Циљеви канцеларије за младе су:

- Афирмација младих и њихово укључивање у друштво
- Организовање друштвеног живота младих; Укључивање младих у културни и спортски живот; Унапређење могућности за квалитетно провођење слободног времена младих
- Афирмисање различитих културних вредности, разумевања, родне равноправности и толеранције
- Сагледавање проблема младих и њихово решавање
- Помоћ младима у њиховој професионалној оријентацији и подстицање и стимулисање запошљавања младих
- Пружање подршке иницијативама и пројектима младих и проналажење начина за њихово финансирање
- Едуковање младих о проблемима и изазовима одрастања
- Промовисање спорта, здравог, стабилног и одговорног начина живота
- Промовисање заштите животне средине
- Чување и унапређење здравља младих
- Информисање и унапређење безбедности младих

У првим данима рада остварен је контакт са представницима: ђачких парламента средњих школа, Црвеног крста, Националне службе за запошљавање, и осталих здравствених, социјалних, просветних, културних и спортских институција, управа и организација општине Аранђеловац, и договорена заједничка сарадња са Канцеларијом за младе. Од самог почетка рада Канцеларије остварена је сарадња са локалним медијима, како би медијски испратили сваку акцију у којој ће учествовати Канцеларија за младе. Начелник одељења и Координатор канцеларије за младе учествовали су на радионицима Министарства за израду акционог плана за младе.

Израда Локалног акционог плана за младе и отварање Канцеларије у Аранђеловцу потврђује да су млади препознати као посебна друштвена група, носиоци промена и активни чиниоци развоја друштва, а усвајањем локалног акционог плана за младе се изражава воља да се уложи напор и средства на решавању њихових проблема кроз системска решења. Општина Аранђеловац је 125. општина у Србији која је кроз овај вид организовања општинске управе изразила спремност за унапређење положаја младих (Слика, приказ постојећих канцеларија за младе у Републици Србији).



Формирањем канцеларије и израдом акционог плана у складу са циљевима и активностима предвиђеним Националном стратегијом за младе, ради се на побољшању њиховог положаја у Општини Аранђеловац. Канцеларија се бави младим особама, без дискриминације по било ком основу. Замисљена је као одрживи сервис, спона између државе, локалне заједнице и младих која ће своје активности спроводити у оквиру локалне самоуправе и која ће се бавити искључиво проблемима младих.

Главни задатак Канцеларије је да допринесе развијању сарадње младих и стварању услова за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир и заједнички, у сарадњи са њима, да ради на решавању даљих проблема ове популације. Канцеларија за младе треба да успостави квалитетну и равномерну распрострањеност програма који имају за циљ активније учешће младих у друштву, да пружи логистичку помоћ за спровођење активности омладинских организација и група, информисе о догађајима у општини, побољша здравље младих кроз кампање и едукације, учествује у међународним омладинским програмима, да развија еколошку свест, смањи незапосленост, унапреди социјални статус младих из социјално угрожених и маргинализованих категорија, ради на квалитетнијем трошењу слободног времена, припрема и реализује волонтерске, радне кампове и др.

След прошлих и будућих активности:

- Одлука о формирању канцеларије за младе – Систематизација организационе целине и радних места;
- Опремање Канцеларије за младе;
- Отварање Канцеларије, запошљавање и распоређивање радника и именовање координатора;
- Промоција почетка рада Канцеларије за младе;
- Формирање радне групе за израду, израда и усвајање Локалног акционог плана за младе;
- Спровођење активности предвиђених Локалним акционим планом за младе и др. активности из делокруга рада Канцеларије;

1.2. Радна група за израду ЈАПа

Радна група за израду Локалног акционог плана за младе формирана је решењем Председника општине Аранђеловац број 06-596 од 02.12.2011. године.

Чланови радне групе су:

1. Саша Тања, за област запошљавања
2. Др Слободан Плећић, за област здравствене заштите младих
3. Александра Ракић, за област образовања
4. Бојана Радовановић, за област активизам, волонтеризам, инфомисање и слободно време младих
5. Зорица Мартиновић-Росић, за област социјалне заштите
6. Марина Тадић, за област безбедност и ризично понашање младих
7. Др Слободан Продановић, за област спорт и туризам
8. Ђорђе Милинковић, Начелник одељења за привреду и друштвене делатности
9. Снежана Младеновић, Шефица одсека за друштвене делатности
10. Марко Јанковић, координатор Канцеларије за младе.

Задатак радне групе је био да изради Нацрт Локалног акционог плана за младе општине Аранђеловац, за период од 2012. до 2016. године, а на основу радног материјала Министарства омладине и спорта које је исти припремило у овину радионица за израду Локалног акционог плана које је водио додељени ментор за Општину Аранђеловац, и да спроведе јавну расправу и да исти достави Општинском већу на разматрање и упућивање Скупштини општине на усвајање.

Приликом израде Локалног акционог плана за младе, Радна група се руководила интересима младих на локалном нивоу, у правцу побољшања њиховог положаја из области предвиђених Националном стратегијом за младе.

Локални акциони план за младе општине Аранђеловац, у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произлазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи локалног плана акција су:

- **Равноправност** - Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Поштовање људских права** - Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Одговорност** - Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** - Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Млади у Србији Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.
- **Солидарност** - Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.
- **Сарадња** - Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.
- **Активно учешће младих** - Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.
- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.
- **Целоживотно учење** - Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.
- **Заснованост** - Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

3.1. Географски подаци

Територија аранђеловачке општине већином заузима средишњи део Шумадије и захвата сливно подручје горњег тока реке Кубршнице, највеће притоке Јасенице, горње токове Пештана и Турије, притока Колубаре, сливна подручја Букуље и Босуте, притока Качера, као и горње и средишње токове Мисаче, притоке Милатовице. Средишњи и југоисточни део општинске територије чине планине Букуља и Венчац, тј. део високе Шумадије, а северни, благо заталасани део ниске Шумадије. Положај аранђеловачке општине одређен је координатама између 44 степена и 12 минута северне географске ширине и 20 степени и 25 минута, источне географске дужине (по Гриничу).

Аранђеловац, административно и управно седиште општине, налази се готово у средишту општинске територије на 44 степена и 18 минута северне географске ширине и 20 степени и 34 минута источне географске дужине. Он лежи у североисточном подножју шумовите планине Букуље (696 метара надморске висине), на надморској висини од 250 м, и то у изворишном делу реке Кубршнице. Већи део града смештен је на левој долинској страни и тераси реке Кубршнице која се пружа од села Буковика до потока Ћирковца (око 2,5 км дужине). Овом трасом води магистрални пут Ваљево - Топола - Крагујевац, дуж кога на обема странама формирао Аранђеловац као изразито издужено друмско насеље. Општина Аранђеловац је једна од седам општина Шумадијског округа. Њеној територији припада северо-западни део Шумадијског округа, тј. западни део сливног подручја Јасенице и источни делови Колубаре и Качера, области које пружају разнолике природне и привредне могућности. Алувијалне равни Кубршнице и њених притока, затим Турије, Мисаче и Пештана погодне су за ратарство, ливадско сточарску и повртарску производњу, а њено побрђе, поред ратарства, за воћарство, виноградарство и испашу стоке.



Укупна дужина границе аранђеловачке општине износи 98 км. Најкраћа је северна према општини Сопот (8 км), а најдужа је према тополској општини (47,5 км). Овако ограничена аранђеловачка општина има неправилан облик ромба. Пружа се правцем дуже осе од севера ка југу ваздушним одстојањем од 28 км, а краћом осом исток - запад у дужни око 7,5 км.

По пространству своје територије заузима 375,89 км². Аранђеловачкој општини припада 15,75% укупне површине Шумадијског округа (2.386,71 км²) и она заузима треће место у округу, иза града Крагујевца и општине Кнић.

На територији аранђеловачке општине, поред Аранђеловца, насеља градског типа, налази се 18 сеоских насеља, а формирано је и регистровано 19 месних заједница.

Северно од река Кубршнице и Пештана смештена су насеља: Тулежи, Венчане, Раниловић, Мисача, Орашац, Стојник и Копљаре, а јужно: Прогореоци, Гараши, Јеловик, Босута, Вукосавци, Горња Трешњевица и Брезовац, док су насеља Аранђеловац, Врбица и Бања са обе стране реке Кубршнице, а Даросава и Буковик са обе стране реке Пештана.

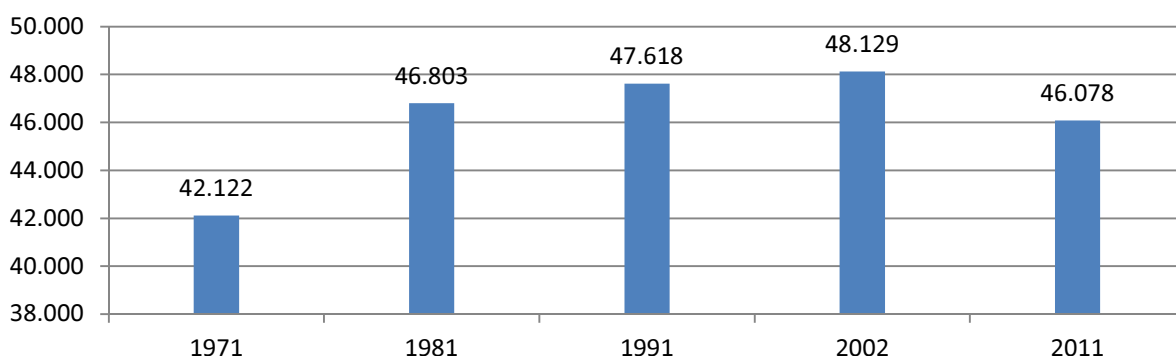
У насељима аранђеловачке општине према првим резултатима последњег пописа из 2011. године живи 46.079 становника, у 15.689 домаћинства. На један квадратни километар површине долази 122 становника.

Саобраћајни положај општине Аранђеловац је релативно повољан. Кроз средину општине пролази магистрални пут М-4 правцем исток-запад, који повезује ибарску магистралу са аутопутем М-4 правцем исток-запад, који повезује ибарску магистралу са аутопутем Е-75. Магистралом М-4 и регионалним путем П-202 преко Орашца остварује се веза са магистралним правцем М-23 за Крагујевац ка југу и Београд преко Младеновца ка северу. Магистрални пут М-4 оствариће везу и са планираним аутопутем Е-763 Београд- Јужни Јадран.

Удаљеност Аранђеловца од Крагујевца је 55 км, од Београда 74 км, Младеновца око 22 км, Тополе 14 км и Лазаревца око 33 км. Овакав положај града омогућава повезаност са административним, привредним и туристичким центрима и реперима.

3.2. Демографски подаци

На основу података који се односе на последњих пет званичних пописа становништва може се констатовати да након тренда раста броја становника општина Аранђеловац према првим резултатима пописа 2011. године бележи пад од 4,3% тј. за 0,7% нижи пад од укупног пада броја становника на нивоу Републике Србије.



Највећи пораст популације општине дешавао се током седамдесетих година прошлог века, када општина Аранђеловац бележи изразиту демографску прогресију. Основни разлог овог демографског процеса био је, пре свега то да је у том периоду општину Аранђеловац карактерисао значајан привредни развој, као и највећи природни прираштај у посматраном периоду. У претпоследњем пописном интервалу забележен је незнатни пораст становништва од 1,1 % који је, пре свега, резултат механичког прилива становништва у облику миграторних кретања ка општини Аранђеловац због релативно стабилног привредног стања. Последња декада бележи пад броја становника узоркован примарно миграцијама у веће административне центре, пре свега Град Београд па и Иностранство.

Према званичним подацима пописа 2002. године (последњи званични резултати пописа) Општина Аранђеловац која је територијално организована у 19 насеља у којима број становника варира од неколико стотина до 24.309, колико има само градско насеље Аранђеловац. Овај податак показује да 50 % становништва читаве општине живи у градском насељу општине. Од 19 насеља општине, њих 8 има мање од 1000 становника међу којима су 2 насеља са мање од 500 становника.

Структура становништва према типу насеља, 2002.

	Општина		Београд		Србија	
	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)
Градско становништво	24.309	50.5	80.566	54,97	4.225.896	56,36
Остало становништво	23.820	49.5	68.985	45,03	3.272.105	43,64
Укупно становништво	48.129	100	146.551	100	7.498.001	100

Према првим резултатима пописа становништва из 2011. години у градском насељу Аранђеловац живи 24.580 становника што показује да се у градском подручје није смањио број становника што потенцијално указује на миграције становника из села у град уз истовремен одлив градског становништва у веће центре.

Када је реч о природном прираштају општине Аранђеловац, подаци тзв. виталне статистике показују да је његова вредност варирала и осцилирала око "нуле" тј. са мањим негативним или позитивним прираштајем.

У полној структури становништва општине Аранђеловац, на свим посматраним пописима становништва, може се уочити већа бројност женске популације у односу на мушку. Интересантно је и да је ова разлика непрекидно расла током посматраног периода. Тако је по попису становништва спроведеном 1971. године, однос био 50,8 : 49,2, да би 2002. године достигао 51,3 : 48,7 у корист женске популације.

Полна структура становништва, 2002.

	Општина	Структура становништва у општини (%)	Структура становништва у округу (%)	Структура становништва у Србији (%)
Мушко	23430	48.7	54.9	48,6
Женско	24669	51.3	45.1	51,4
Укупно	48129	100	100	100

Структура женског становништва старог 15 година и више према броју живорођене деце, 2002.

	Општина	Удео у укупном броју жена старих 15 и више год. у општини (%)
Укупно	14169	100
Није рађала	4364	30.7
Родила	1 дете	4394
	2	4606
	3	691
	4	90
	5 и више деце	24
непознато	4606	32.5

Структура становништва старог 15 и више година према брачном стању и полу, 2002.

	Општина	Удео у укупном броју становника у општини (%)
Укупно	40545	100
Неожењени/неудати	9763	24.1
Ожењени/удати	24449	60.3
Разведени	1590	3.9
Удовци/удовице	4471	11.02
Непознато	272	0.6

Старосна структура становништва општине Аранђеловац формирана је под директним дејством фертилитета, односно наталитета, процес старења је у највећој мери условљен секуларним падом наталитета. На старосну структуру становништва утицали су, смртност и миграције, углавном младих, у Град Београд и даље.

Старосни индикатори становништва, 2006.

	Општина	Округ	Србија
Просечна старост (године)	40.63	41.38	41,07
Очекивано трајање живота - мушкарци (године)	70.85	70.60	70,42
Очекивано трајање живота - жене (године)	75.48	75.51	75,82
Индекс старења* Индекс старења – представља однос старог (60 и више година) према младом (0-19) становништву	97.15	107.52	105,90

Старосна структура становништва општине Аранђеловац показује да се најбројније групације становништва померају од омладине ка средњим годинама. Тако, по попису из 2002. године доминира средња генерација (40 - 54 године), која чини 24,2% укупне популације општине.

Контингент становништва млађег од 20 година је у непрекидном опадању. Наиме, по последњем попису ова групација становништва забележила је пад у бројности од 19,8 % у односу на попис спроведен 1971. године. Са друге стране, популација општине старија од 60 година у непрекидном је порасту и према последњем попису бројност ове групације становништва увећана је за 73,4 % у односу на попис становништва из 1971. године.

Имајући у виду ова поређења, природни прираштај општине, миграције.. може се рећи да општину Аранђеловац карактерише процес демографског старења. Детаљније и тачније анализе старосне структуре моћи ће да се изведу крајем 2012. године када се очекују коначни резултати пописа становништва 2011. године али с обзиром на присутан тренд миграција, пре свега млађег становништва, процењује се наставак тренда старења становништва.

Структура становништва према старости у више пописних година

Попис	1971	1981	1991	2002
0 - 4	2844	3449	2787	2146
5 - 9	2756	3375	3174	2560
10 - 14	3533	3011	3409	2878
15 - 19	4427	2919	3282	3295
20 - 24	3453	3693	2957	3468
25 - 29	2224	4455	2882	3235
30 - 34	3155	3656	3714	2984
35 - 39	3817	2379	4321	2913
40 - 44	3822	3272	3556	3636
45 - 49	2918	3742	2261	4384
50 - 54	1288	3725	3055	3604
55 - 59	1678	2843	3404	2262
60 - 64	2018	1251	3298	2803
65 - 69	1832	1513	2353	2847
70 - 74	1237	1548	965	2551
75 и више	981	1789	1733	2282
непознато	139	183	467	281

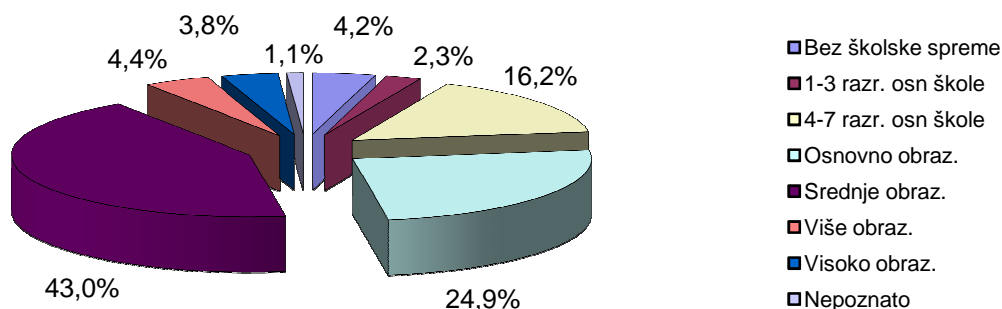
Структура становништва према старости и полу до 34. године, 2002.

Укупно становништво	Укупно	Општина	Удео у укупном броју становника (%)
		Укупно	48129
	мушко	23430	48.7
	женско	24669	51.3
0-4	Укупно	2146	4.4
	мушко	1078	2.2
	женско	1068	2.1
5-9	Укупно	2560	5.3
	мушко	1307	2.7
	женско	1253	2.6
10-14	Укупно	2878	5.9
	мушко	1454	3.02
	женско	1424	2.9
15-19	Укупно	3295	6.8
	мушко	1683	3.4
	женско	1612	3.3
20-24	Укупно	3468	7.2
	мушко	1752	3.6
	женско	1716	3.5
25-29	Укупно	3235	6.7
	мушко	1604	3.2
	женско	1631	3.38
30-34	Укупно	2984	6.2
	мушко	1459	3.03
	женско	1525	3.1

Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2002.

	Општина (број)			Општина (%)			Србија (%)			
	укупно	мушкарци	жене	укупно	мушкарци	жене	укупно	мушкарци	жене	
Укупно становништво (>15)	40545	19591	20954	100	100	100	100	100	100	
Без школске спреме	total	1708	350	1358	4.2	1.7	6.4	5,7	2,5	8,6
	неписмени							3,6	1,1	5,9
1-3 разреда основне школе	total	946	232	714	2.3	1.2	3.4	2,0	1,1	2,7
	неписмени							0.04	0.03	0,06
4-7 разреда основне школе	6574	2880	3694	16.2	14.7	17.6	14,2	12,3	15,9	
Основно образовање	10077	4737	5340	24.8	24.2	25.5	23,9	23,0	24,7	
Средње образовање	17453	9413	8040	43.1	48.1	38.4	41,1	46,1	36,4	
Више образовање	1794	908	886	4.4	4.6	4.2	4,5	4,9	4,1	
Високо образовање	1541	830	711	3.8	4.2	3.4	6,5	7,3	5,8	
Непознато	542	331	211	1.3	1.6	1.1	2,2	2,6	1,8	
Неписмени укупно							3,6	1,1	6,0	

Посматрајући образовну структуру становништва старијег од 15 година, учојамо да је највећи број са основним (24,9 %) и средњим образовањем (43%). Важно је истаћи да је чак 22,8 % становништва општине старијег од 15 године без завршене основне школе. У овој групацији је посебно доминантна женска популација 62,5 %, односно 79,5 % у групацији становништва без икакве школске спреме. Становништво са вишим и високим образовањем чини 8,2 % посматране популације, при чему је у овој групацији учешће мушке популације незнатно веће.



Највећи број становништва општине Аранђеловац је српске националности - 96,9 %. Од осталих етничких групација навећу заступљеност имају Црногорци (0,8 %) и Роми (0,7 %).

Структура становништва према етничкој или националној припадности, 2002.

	Општина		Округ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	46650	96.9	289183	96.7
Црногорци	363	0.7	1822	0.6
Југословени	61	0.1	540	0.1
Албанци	4	0.008	45	0.015
Бошњаци	1	0.002	25	0.008
Бугари	12	0.02	72	0.02
Буњевци	1	0.002	5	0.0016
Власи	3	0.006	9	0.003
Горанци	-	-	108	0.036
Мађари	18	0.03	75	0.025
Македонци	57	0.11	461	0.015
Муслимани	24	0.04	189	0.06
Немци	5	0.01	12	0.004
Роми	323	0.6	1606	0.53

Румуни	69	0.14	101	0.033
Руси	13	0.028	33	0.011
Русини	1	0.002	6	0.002
Словаци	5	0.01	22	0.007
Словенци	14	0.029	107	0.035
Украјинци	3	0.006	30	0.01
Хрвати	44	0.09	296	0.09
Чеси	2	0.004	9	0.003
Остали	32	0.06	190	0.06
Неопредељени	186	0.3	980	0.32
Регионална припадност	24	0.04	155	0.05
Непознато	214	0.4	2697	0.9
Укупно	48129	100	298778	100

Према последњим статистичким подацима на територији општине Аранђеловац запослено је 10.014 лица. Трендови броја запослених су по категоријама у благом паду, стагнацији и делимичном расту, што показује приближавање тренду стагнације броја запослених на територији Општине Аранђеловац након тренда пада узрокован транзиционим периодом сразмеран трендовима на нивоу Републике.

ОПШТИНА АРАНЂЕЛОВАЦ					
	Укупно	Привредна друштва	Управа, образовање, здравство...	Предузетници са запосленима	Привреда и предузетници
Просек 2010.	10.281	5.497	1.987	2.797	8.294
Март 2011.	10.014	5.584	1.933	2.497	8.081
Тренд	-3%	2%	-3%	-11%	-3%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА					
Март 2010.	1.795.775	985.568	369.069	441.138	1.426.706
Март 2011.	1.754.691	978.911	370.304	405.476	1.384.387
Тренд	-2%	-1%	0%	-8%	-3%

Извор: Републички завод за статистику (Саопштење ЗП21 број 213 од 29.07.2011. год. и ЗП 21 број 19. од 28.01.2011. год.

Број и структура незапослених на територији општине Аранђеловац на дан 31.12.2010. године дат је у наредној табели. Од укупног броја од 5.036 незапослених млади обухватају 25% тј. 1.299 незапослених.

		15 - 19		20 - 24		25 - 29		Укупно (од 15 до 30 година)	
Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
5.036	2.866	158	66	534	275	607	371	1.299	712
								25%	

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала крагујевац, Служба Аранђеловац.

3.3. Локални актери

Један од задатака Канцеларије за младе је да покреће иницијативе и акције које ће окупити локалне актере које се парцијално баве проблемима младим и да синергетским дејством оствари ефекте веће од појединачних и уједно омогући системско решевање проблема. Идентификација кључних актера је неопходан корак ка остварењу поменутог.

СЕКТОР	ИНСТИТУЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ АКТИВНЕ У НАВЕДЕНОМ СЕКТОРУ
ОБРАЗОВАЊЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ОШ „Свети Сава“ 2. ОШ „Илија Гарашанин“ 3. ОШ „Милан Илић Чича“ 4. ОШ „Светолик Ранковић“ 5. ОШ „Милош Обреновић“ 6. ОШ „Први српски устанак“ Орашац 7. ОШ „Душан Радоњић“ Бања 8. ОШ „Славко Поповић“ Даросава 9. ОШ „Вик Караџић“ Стојник 10. ОШ „Веља Герасимовић“ Венчани 11. ОШ „Љубомир Ненадовић“ Раниловић 12. ОМШ „Петар Илић“ 13. Гимназија „Милош Савковић“ 14. Економско-угоститељска школа „Слободан Минић“ 15. Техничка школа „Милета Николић“ 16. ВТШ за неметале
ЗДРАВСТВО	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здравствени центар
ЗАПОШЉАВАЊЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Национална служба за запошљавање, Филијала Крагујевац, Служба Аранђеловац
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Центар за социјални рад
КУЛТУРА И МЕДИЈИ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Центар за културу и образовање 2. РТВ Сунце 3. РТВ Шумадија 4. РТВ Флеш 5. Народни музеј 6. Библиотека "Свети сава" 7. КУД
СПОРТ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ФК Аранђеловац 2. ФК Б 2000 3. ФК Шамот 4. УФК Шумадија 5. ФК Врбица 6. Одбојкашки клуб „Шумадија“ 7. РК Шамот 65 8. РК „Књаз Милош“ 9. Спортски савез
ДРУГО	<ol style="list-style-type: none"> 1. МУП Аранђеловац 2. Црвени крст 3. Неформална привредна удружења 4. Формална (политичка) привредна удружења 5. Канцеларија за младе 6. Локална самоуправа

3.4. SWOT анализа

<p>C <u>Предности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Привлачна средина за живот • Локална заједница препознаје младе као ресурс - воља за омладинском политиком • Снажно функционисање интитуција које се могу усмерити ка младима • Значајан буџет за стипендирање студената, превоз ђака и др. улагања у младе • Постојање фонда за младе таленте • Отвореност ЛС ка јавности и младима • Пилот програми унапређења образовног система (нови образовни профили, професионална оријентација) • Значајни људски потенцијали људи пореклом из Аранђеловца • Опредељеност руководства за одрживи развој општине 	<p>W <u>Слабости</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Одлив младих и високостручних кадрова • Опште незадовољство становништва • Недовољна умреженост институција • Пасиван приступ младих како у тражењу посла , тако и у активном укључивања у друштвени живот заједнице • Недовољно културних, забавних , спортских садржаја за младе • Недовољна информисаност • Незаинтересованост медија за омладинску политику • Неразвијен волонтеризам и НВО сектор • Недовољан број актера који су компетентни да раде са младима • Немобилност младих • Недостатак практичног искуства и професионалне оријентације
<p>O <u>Могућности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Економски развој- туризам • Успостављање међусекторске сарадње • Партнерски пројекти са домаћим и страним донаторима. • Усвајањем Локланог акционог плана за младе омогућује да се локална самоуправа на више годишњем нивоу системски бави младима • Повезивање са бизнис сектором • Адекватне едукације којима би се подигла свест о улози омладинске политике у развоју друштва. • Фондови Европске уније • Актуелност теме: Омладина • Постојећи реализовани пројекти за младе и нови пројекти који тек треба да се реализују 	<p>T <u>Претње</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Политичке промене на националном нивоу • Недовољно новца за реализацију програма који се тичу младих • Општа економска криза • Непланска, нескладана појединачна брига о младима • Сиромаштво целокупног друштва, које се одражава и на сиромаштво младих

3.5. Пресек стања и положаја младих

Међу кључним проблемима уочена је неактивност и незапосленост, поремећен систем вредности, лош друштвени положај младих, незаинтересованост и апатија младих, непреузимање иницијативе и одговорности за решавање личних проблема. Као проблем је истакнута неповезаност између институција младих људи, а посебно су наглашене велика очекивања од општине. Међутим, ни сами млади нису активни што због своје незаинтересованости што због недостатка информација. Поред апатије младих, треба истаћи да грађани као проблем виде и лошу везу између породице, школе и младих. Веома је интересантно да грађани сматрају да је недовољно добар положај омладине последица и немара родитеља, њихове недовољне пажње за васпитавање и усмеравање своје деце.

У локалној заједници се примећује велики степен напетости код младих, што се, између осталог, тумачи и као последица недовољно каналисане енергије на креативне активности и неискоришћеног слободног времена. Слободно време млади проводе без квалитетних садржаја, једино задовољство је провод што доводи до тога да омладина све чешће долази у искушење да конзумира алкохол и дрогу.

Као и у другим срединама, проблем запошљавања младих људи је основни приоритет. Грађани сматрају да је инвестирање у локалну привреду основни начин да се унапреди положај младих људи. Поред инвестиција, грађани између осталог истичу и потребу да се унапреде механизми за запошљавање младих.

Након запошљавања, следећи важан приоритет за локалну заједницу јесте развој спорта и спортских активности. Развој спортских капацитета, посебно у руралним срединама указује на традиционалну везаност локалних заједница за практиковање спортских активности и одржавање спортских капацитета и манифестација у локалној заједници. Поред традиционално присутних спортских активности, све је присутнија потреба за стварањем капацитета за бављење новим спортским активностима.

Образовање и здравље младих следеће су значајне потребе локалне заједнице. Посебно се истиче потреба да се унапреди формални систем образовања кроз увођење алтернативних садржаја за младе. Секције, практична настава, креативне радионице, обуке за нова знања и други видови унапређење формалног образовања и алтернативног образовања, основне су потребе по мишљењу грађана.

Унапређење система за заштиту здравља младих такође је важна потреба локалне заједнице. Треба истаћи да грађани веома добро разумеју и посебно истичу значај активности превенције здравља. Отуда локална заједница посебно истиче потребу за саветовалиштима за младе, едукацијама родитеља и младих и бољом комуникацијом здравственог система са младима.

Садржаји за слободно време, културна понуда намењена младима, информисање младих и њихово укључивање и активизам у локалној заједници, наредне су веома важне потребе и приоритети у локалној заједници. Јачање креативности младих, унапређење културне понуде и садржаја и боље информисање младих кроз већу присутност њихових тема у локалним медијима и деловање омладинског радија и/или часописа само су неки од предлога грађана.

Важна потреба локалне заједнице у циљу унапређења живота младих јесте јачање безбедности младих у локалној заједници. Грађани веома добро и очито благовремено

препознају најважније аспекте проблема безбедности. Управо зато њихови предлози иду правцу превенције насиља међу децом, заштите безбедности у школама, заштите безбедности у саобраћају и стриктној контроли сви могућих штетних утицаја на живот младих. Посебно је важно истаћи да локална заједница препознаје и потребу за јачањем свести у циљу превенције насиља, али и унапређења међуљудске толеранције и поштовања.

На крају, али и не и на последњем месту, треба истаћи да је један од најснажнијих закључака и константа током целог процеса потреба за синхронизованим радом свих локалних институција и за јачањем институционалних и нормативних претпоставки за унапређење положаја младих кроз усвајање Локалне стратегије за младе (акционог плана за младе), рад Канцеларије за младе у локалној самоуправи и мотивисање стручних кадрова за већим активизмом у циљу побољшања положаја младих .

ИДЕНТИФИКОВАНИ ПРОБЛЕМИ:

1. Недостатак информација о активностима и животу своје заједнице, службама и програмима за младе
2. Низак ниво укључености младих у припрему, реализацију и евалуацију активности и програме за младе
3. Недовољна подршка младим лидерима и активним младим људима за преузимање лидерске улоге и одговорности у заједници
4. Недовољно простора намењеног младима, постојећи простори нису адекватно опремљени и уређени
5. Недовољно финансијских средстава за иницијативе младих
6. Недовољно развијена свест о здравим стиливима живота и недовољна подршке правилном психофизичком развоју младих у следећим областима:
 - a. болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија)
 - b. сексуално преносивих болести
 - c. правилне исхране младих
 - d. менталних проблема у развојној доби
 - e. агресивног понашања и насиља
7. Недостатак средстава за активне мере запошљавања
8. Образовање младих стручњака, профила који нису тражени на тржишту рада
9. Немогућност стицања радног искуства
10. Неадекватна информисаност младих о потенцијалним могућностима запошљавања по завршетку школовања, о програмима доквалификације и преквалификације као и о постојећим мерама активног запошљавања
11. Непостојење ефикасних мера и програма за јачање предузетништва међу младима
12. Формално образовање – (Ван)наставне активности нису у довољној мери усклађене са спољашњим светом, потребама тржишта рада и стручном праксом
13. Неформално образовање – Ограничена понуда организација које се баве неформалним образовањем, неразвијен волонтерски рад, а млади незаинтересовани за такав вид попуњавања слободног времена.
14. Животно образовање – Смањена покретљивост младих, недовољна повезаност (интеграција) младих, усвајање негативних вредности и модела понашања
15. Низак обим физичких активности младих и промоција само традиционалних спортова
16. Недовољна подршка еколошким програмима, и развоју организација за заштиту животне средине

Одељак 4 СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ПРИОРИТЕТИ

Стратешки правци у области омладинске политике општине Аранђеловац су:

- 1. Унапређење капацитета (знања и вештина) локалног институционалног оквира за бављење омладинском политиком (КЗМ, Савет за младе).*
- 2. Унапређење положаја младих кроз креирање и успостављање нових, савремених и ефикасних локалних сервиса , прилагођених свим категоријама младих, односно њиховим специфичним потребама.*
- 3. Развој сарадње (умрежавање) са актерима на општинском, међуопштинском, регионалном и републичком нивоу, у циљу стварања нових реурса који ће унапредити положај младих у општини Аранђеловац*

Приоритети - У оквиру наведених стратешких праваца, а у складу са општинским материјалним, људским и финансијским ресурсима, приоритети када је у питању омладинска политика на локалном нивоу, општине Аранђеловац су:





- 1. Смањење броја незпслених младих унапређењем адекватне информисаности младих о могућностима запошљавања и мерама активне политике запошљавања*
- 2. Промоција и развој активизма и волонтеризма на начине прихватљиве младима, који ће довести до трајних промена система вредности*
- 3. Подизање свести о значају опредељења за здраве стилове живота, кроз промовисање мера за повећење бриге о здрављу*
- 4. Промовисање континуираног образовања младих и значаја алтернативних облика едукације; развијање и примена адекватних образовних програма, усклађених са захтевима тржишта рада*
- 5. Креирање квалитетнијег слободног времена младих кроз унапређење садржаја из области културе, спорта и заштите животне средине*
- 6. Унапређење социјалног статуса младих из социјално угрожених и маргинализованих категорија*
- 7. Стварање безбеднијег окружења развијањем безбедносне културе код младих и јачањем међусобног поверења између младих и сектора безбедности*
- 8. Унапређење положаја младих кроз развој капацитета локалне канцеларије за младе и унапређење система информисаносања младих*

Приоритет 1

Смањење броја незапослених унапређењем адекватне информисаности младих о могућностима запошљавања младих и мерама активне политике запошљавања

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима незапослености и недостатака образовног и система неформалног образовања.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

-  *Средњошколци/ке стечена знања недовољно продубљују кроз праксу, те на тржиште рада наступају без искуства које им је потребно да би се запослили;*
-  *Недовољно развијен предузетнички дух код младих*
-  *Низак обим отварања нових радних места*
-  *Низак обим средстава усмерених на активну политику запошљавања директно усмерених на младе*

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Успостављање система благовремене информисаности младих о могућностима запошљавања
2. Подстицати и стимулисати све облике запошљавања, samozapoшљавања и предузетништва младих, као и друге мере активне политике запошљавања
3. Подржати и унапредити програме омладинског предузетништва у средњим школама;
4. Подстакнути развој туризма кроз стручну праксу младих опредељених за рад у сектору туризма и угоститељства;
5. Промовисати и подржати развој пољопривредног домаћинства на компетативном тржишту;
6. Промоција родне равноправности на радном месту и при запошљавању

Приоритет 2

Промоција активизма и волонтеризма на начине прихватљиве младима, који ће довести до трајних промена система вредности

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима неразвијености грађанског активизма, партиципације младих у процесима одлучивања у школама, установама културе и политикама локалне самоуправе, те са блиским питањима попут некоришћења ресурса којима се млади укључују у омладинску размену на регионалном и ЕУ нивоу, тј. са недовољно доступним информацијама о могућностима за ангажман младих...

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- ✚ Незаинтересованост младих, непреузимање одговорности, одсуство препознавања сопствене важности и самопоуздања, креативности, одсуство осећаја припадности заједници;
- ✚ Млади немају добар приступ информацијама о могућностима њиховог учешћа у друштву и неформалном образовању;
- ✚ Недостатак простора и мали број удружења са чијим деловањем би се млади идентификовали: простор за рад и информисање, одсуство подршке за одрживост организација и иницијатива младих;
- ✚ Нема омладинских програма и адекватних пројеката који би заинтересовали ширу друштвену заједницу;
- ✚ Недовољан број трајних и одрживих волонтерских програма и недовољан број волонтера/ки.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Повећати ниво информисања младих о могућностима омладинског рада и програмима за младе;
2. Организовати јавне акције које ће повећати активизам младих;
3. Формирање волонтерског центра локалне КЗМ;
4. Развој и ширење мреже омладинских удружења

Приоритет 3

Подизање свести о значају опредељења за здраве стилове живота, кроз промовисање мера за повећење бриге о здрављу

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима локалне здравствене заштите, ангажовања младих у организацијама које се баве превенцијом и смањењем болести зависности, заштите репродуктивног здравља, сузбијањем наркоманије и алкохолизма; уз то безбедност младих у саобраћају, у школи или на местима на којима се окупљају млади, у јасној је вези са питањима социјалне патологије које нпр. произилазе из наркоманије и опијања.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- ✚ Недовољно развијена свест младих о здравим стиливима живота и недостатак подршке правилном психо-физичком развоју младих у областима: развоја здраве и стабилне личности код младих, рекреација, исхрана и репродуктивно здравље;
- ✚ Недовољно организованог и континуираног рада на превенцији: болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија), сексуално преносивих болести и ХИВ-а, менталних проблема у развојном добу, агресивног понашања и насиља;
- ✚ Дисфункционално понашање младих због неконтролисаног конзумирања: алкохола, цигарета и психоактивних супстанци.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Развијати свест о здравим стиливима живота кроз едукације у основној и средњој школи, акције и догађаје које промовишу и примењују исти
2. Унапредити психофизички развој младих кроз организовање бесплатних спортских активности
3. Подизање свести о преузимању одговорности над бригом о сопственом здрављу младих девојака

Приоритет 4

Промовисање континуираног образовања младих и значаја алтернативних облика едукације; развијање и примена адекватних образовних програма, усклађених са захтевима тржишта рада

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- ✚ Формално образовање – Наставни методи и програми, Сарадња између школа и привреде, Сарадња између школа и локалне заједнице, Високо учешће младих без формалног образовања (основног и средњег).
- ✚ Образовни систем не пружа младима довољно простора за лични напредак и развој личности према сопственим потребама и интересовањима;
- ✚ Ваннаставне активности су смањене и настава не садржи интегралне садржаје (стварним светом, праксом и потребама тржишта);
- ✚ Развијање и богаћење ваншколских и ваннаставних активности, Наставна средства и учила, професионално усавршавање наставника, мотивисаност наставног кадра;
- ✚ Неформално образовање – Ограничена понуда организација које се баве неформалним образовањем, сарадња школа и организација које се баве статусом младих у друштву, неразвијен волонтерски рад.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Подршка и промоција сарадње између представника привреде, локалних образовних институција и организација које се баве унапређењем статуса младих, у циљу стицања адекватних образовних садржаја.
2. Промоција система вредности заснованих на образовању
3. Обезбеђивање континуираних облика едукације младих, из специфичних знања и вештина, неопходних за запошљавање;
4. Промоција неформалног образовања и развој организација које се баве неформалним образовањем;
5. Информисање младих мајки о значају наставка школовања и организовање едукација за њих (рад на рачунару, учење страног језика, писање ЦВ-а...)

Приоритет 5

Креирање квалитетнијег слободног времена младих кроз унапређење садржаја из области културе, спорта и заштите животне средине

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима мотивисања младих да користе и постојеће садржаје, као и са креирањем нових културни и спортских садржаја као једног од модела за побољшање квалитета слободног времена. Посебну област представља маргинализована тема заштите животне средине, која треба да буде подржана како на нивоу промоције и образовања младих (и шире заједнице) тако и подршке организацијама које се баве овом проблематиком.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- ✚ Низак ниво физичких активности младих, промоција само традиционалних спортова;
- ✚ Креирање културних догађаја по инерцији и без стварне партиципације младих;
- ✚ Незаинтересованост младих (масовнија) да узму учешћа у културним и спортским догађајима које организује локална средина;
- ✚ Недовољна подршка еколошким програмима, и развоју организација за заштиту животне средине

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Унапређење спортске културе младих кроз промоцију нових спортова и обезбеђивање бесплатних спортских садржаја за младе
2. Осавремењавање постојећих културних и др. садржаја и креирање нових у складу са потребама младих;
3. Промоција природних ресурса општине Аранђеловац и измена ставова и стилова понашања у њима (Парк Буковиче бање, Букуља и др.)
4. Промоција заштите животне средине и системска и континуирана помоћ организацијама које се баве заштитом животне средине.

Приоритет 6

Унапређење социјалног статуса младих из социјално угрожених и маргинализованих категорија

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима младих из сиромашних породица (немогућност школовања..), као и младима из социјално угрожених категорија – млади без родитељског старања, млади у ризичном понашању, млади са инвалидитетом, млади из маргинализованих група.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- ✚ Недовољна информисаност младих о потребама младих из социјално угрожених категорија;
- ✚ Нисак ниво инфомираности младих из социјално угрожених категорија о правима и могућностима унапређења њиховог положаја
- ✚ Неприлагођеност многих постојећих садржаја младима из социјално угрожених категорија;
- ✚ Недовољна финансијска средстава за одрживост програма и пројеката намењених младима из социјално угрожених категорија становништва;

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:





1. Развијати моделе подршке младима из сиромашних породица (поред директних новчаних давања општине и ЦСР);
2. Подизање свести локалне средине и младих о потребама и правима младих са инвалидитетом и младима из маргинализованих група;
3. Подршка спровођењу локалне стратегије социјалне заштите, као модела за одржива и иновативна решења када су у питању млади из социјално угрожених категорија;
4. Развијање мреже услуга и активности намењених младима из сиромашних породица;
5. Организовање конкретних акција волонтера КЗМ у циљу помоћ младима из социјално угрожених категорија.

Приоритет 8

Стварање безбеднијег окружења развијањем безбедносне културе код младих и јачањем међусобног поверења између младих и сектора безбедности

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима безбедности. Важна улога локалне заједнице у циљу унапређења живота младих јесте јачање безбедности младих, што се може подстићи јачањем свести у циљу превенције насиља, као континуираним унапређењем међуљудске толеранције и поштовања.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

-  Значајне појаве насиља и њихове последице
-  Недовољно садржаја безбедносне културе у наставном плану и програму у васпитно-образовним установама
-  Неразвијена саобраћајно безбедносна култура код младих
-  Непостојање информатичке безбедносне културе код младих

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Континуирано промовисати безбедносну културу путем медијских кампања и кроз образовање
2. Обезбеђивати информисање о штетним последицама коришћења ватреног оружја, дрога, и прекомерног конзумирања алкохола
3. Развијати и промовисати толеранцију, разумевање, родну равноправност, прихватањем различитости и неговањем ненасилних начина комуникације
4. Развијати активности у циљу успостављања одговарајуће комуникације и односа поверења и сарадње између младих и припадника сектора безбедности .
5. Организовати континуирано образовање и васпитање младих о безбедном понашању у саобраћају
6. Подржавати вршњачко образовање о превенцији насиља у школи
7. Континуирано пратити врсту и учесталости насиља међу младима

Приоритет 7

Унапређење положаја младих кроз развој капацитета локалне канцеларије за младе

Оснаживање локалних актера да се баве омладинском политиком на савремен и реформски начин је један од основних предуслова успешне омадинске политике . Ту се посебно мисли на канцеларију за младе, која кроз развој сопствених знања и вештина, треба у следећих 5 година да прерасте у не само у координатора активностима за младе већ и професионално информисаног локалног актера који ће моћи да креира омладинску политику у свој средини.

Активности КЗМ треба да буду окренуте не само младима на територији општине и локалним институцијама и организацијама већ и регионалним актерима који ће својим ресурсима и програмима унепредити и положај младих и у општини Аранђеловац.

Континуирана срадња са локалним и регионалним медијима треба да буде једна од активности, јер ће се тако утицати не само на информисаност локалне средине и самих младих, већ ће се стварати и позитивна клима у средини за шире друштвено ангажовање на побољшању положаја младих.

У наредном периоду (2012.) КЗМ треба да буде препозната од стране младих као, место које је намењено њима, које креира и спроводи активности на чији ће садржај сами млади утицати и као на место које може да пружи све информације које интересују младог човек у општини Аранђеловац.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. Унапређење статуса и положаја (подршка формирања) локалних НВО који се баве младима;
2. Развој сарадње са локалним и регионалним медијима, у циљу стварање позитивне климе за решавање проблема младих;
3. Формирање мреже кључних актера/ки (млади, волонтери/ке, удружења, локалне институције, регионалне и националне институције и донатори...)
4. Развој знања и вештина у циљу прибављања средстава из алтернативних извора финансисрања, како би се спроводили иновативни омладински програми;
5. Успостављање сарадње омладинских организација са локалним институцијама (и локалном самоуправом) у циљу ефикасније идентификације и коришћења постојећих ресурса;
6. Формирање Клуба за младе, који ће обезбедити простор за организовање различитих активности намењених младима;

Одељак 5 УСКЛАЂЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ

Локални акциони план за младе општине Аранђеловац у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта, усвојила Влада Србије.

Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др, као и са одговарајућим међународним документима.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Аранђеловац полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

- ❖ Подстицање младих да активно учествују у друштву;
- ❖ Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
- ❖ Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
- ❖ Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
- ❖ Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
- ❖ Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
- ❖ Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
- ❖ Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;
- ❖ Унапређивање безбедности младих;
- ❖ Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
- ❖ Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су специфични циљеви и мере за њихово остварење. Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

Одељак 6 МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

(1) Управљање у процесу спровођења Локалног акционог плана за младе

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Акционог плана за младе јесте Канцеларија за младе, док главне активности и њихово спровођење надгледа Савет за младе / Радна група за израду ЛАПа.

Локални координатор чини спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, Савета за младе, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима.

Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа.

Резултати рада Канцеларије за младе, кроз извештаје за чију је израду задужен локални координатор, биће презентовани председнику општине и члановима Савета за младе, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују у усвојеним роковима. Административно - техничка подршка локалном координатору биће обезбеђена кроз ангажовање лица која ће заједно са координатором/ком чинити Тим Канцеларије за младе, са јасно дефинисаним описом послова и задатака за сваког члана/чланицу Тима, као и уз учешће запослених у одељењу за привреду и друштвене делатности.

(2) Праћење и евалуација

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Акционог плана за младе врше:

Тим за мониторинг – прати реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финасирају се из општинских средстава. Тим за мониторинг чине три представника, следеће структуре:

- локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије (финансијски мониторинг)
- представник/ца локалне самоуправе (Канцеларија за младе)
- представник/ца Савета за младе

Процедуру мониторинга и начин и структуру извештавања формулисаће Савет за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе. Тим за мониторинг своје извештаје на месечном нивоу доставља Председнику општине, Одељењу за буџет, Локалном координатору и Савету за младе.

Тим за евалуацију – прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава тромесечно Савет за младе.

Тим за евалуацију чини 5 представника следеће структуре:

- Представник/ца локалне самоуправе
- Представник/ца Тима за мониторинг
- Стручно лице из институције, која се бави пројектном тематиком

Извештај Тима за евалуацију доставља се председнику општине и Савету за младе, преко Канцеларије за младе. Овај Извештај је основни документ на основу којег ће се радити ревизија Акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финасиране као и њихов утицај на локалну средину.

Одељак 7 ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Процес јавне расправе има за циљ да поспешу дијалог најширег обима у локалној средини и да буде завршна фаза широког консултативног процеса израде Акционог плана за младе. Јавна расправа представља механизам који омогућава најширем кругу грађанства да утиче на будуће мере намењене бризи о младима, а чију ће примену координирати локална самоуправа.

Наведени процес подразумева јавно представљање општинских приоритета у вези са питањима и проблемима младих, као и мерама за њихово решавање, кроз све расположиве медије на локалном и-или регионалном нивоу.

Поред промотивних активности, јавна расправа представља и механизам којим грађани могу да доставе своје коментаре, допуне или измене.

После јавне расправе, Канцеларија за младе, у сарадњи са релевантним општинским телом/органом разматра пристигле коментаре, допуне или измене и одлучује да ли ће бити измена у ЛАП-у, или је потребно додатно објаснити поједина питања грађанима.

Прилагођено потребама и окружењу младима јавни увид у акциони план је спроведен преко интернет сајта општинске управе - делу канцеларије за младе. Акциони план је "жив" документа те ће Канцеларија за младе бити стално отворена за предлоге измена Локалног акционог плана



КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Одлуком о увођењу нове организационе целине у оквиру Одељења за привреду и друштвене делатности Општинске управе Аранђеловац и подршком Министарства за омладину и спорт РС Општина Аранђеловац се прикључила мрежи од преко 120 општина које преузимају активну улогу у активностима унапређење положаја младих на својој територији.

Задатак канцеларије за младе је спровођење националне стратегије за младе на локалном нивоу као и креирање и спровођење локалне омладинске политике са следећим циљевима:

- Подстицати младе да активно учествују у друштву;
- Развијати сарадњу младих и обезбеђивати услове за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
- Изграђивати систем информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
- Обезбеђивати остваривање права на једнаке шансе свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
- Подстицати и вредновати изузетна испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
- Унапређивати могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
- Развијати отворени, делотворни, ефикасни и праведни систем формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
- Подстицати и стимулисати све облике запошљавања, samozapoшљавања и предузетништва младих;
- Унапређивати безбедност младих;
- Чувати и унапређивати здравље младих, смањивати ризике и водећи порећање здравља и развијати здравствену заштиту прилагођену младима;
- Оснаживати младе за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и здраве животне средине.

Канцеларија за младе позива све младе, као и институције које баве младима, да се укључе у рад Канцеларије са својим предлозима, активностима, заједничким акцијама, идејама...

Млади су добродошли да поделе мишљење са нама, да се укључе у заједничке акције, да предложе мере унапређења свог положаја, да дају нове, креативне идеје из свих области живота младих у Општини Аранђеловац.

Канцеларија за младе се налази у старој згради општине на градском тргу у канцеларији бр. 6 (лево крило приземља зграде), радно време од 7:30 до 15:30.

Координатор канцеларије за младе - Марко Јанковић
e-mail: kancelarijazamlade@arandjelovac.rs
<http://www.facebook.com/profile.php?id=100003168823000>



Пројекат "Промоција почетка рада канцеларије за младе", спроводи Општина Аранђеловац, Финансира Министарство омладине и спорта, Република Србија

Анекс 1

Планиране активности у 2012. години (и континуирано)

Приоритет	Активности	Рокови	Носиоци	Буџет РСД
Смањење броја неспослених младих мерама за подстицање омладинског предузетништва и унапређењем адекватне информисаности младих о могућностима запошљавања	<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња КЗМ са НСЗ и информисање младих о конкурсима, обукама, програмима и акцијама за младе у сфери запошљавања • Спровођење програма активне политике запошљавања за младе • Организовање семинара за активно тражење посла и самозапошљавање • Промоција каријерног вођења и саветовања (КВС) и обука за каријерне саветнике • Унапређење стручне праксе у производним привредним субјектима • Подстакнути развој туризма кроз стручну праксу младих опредељених за рад у сектору туризма и угоститељства; • Унапређење комуникације са привредним субјектима – Формирање информатора о профилу студената стипендиста • Израда образовног профила радних места на територији Општине и утврђивање средњерочних потреба • Успостављање контакта и партнерског односа са донаторским организацијама које подржавају омладинско предузетништво (Министарство, УСАИД, Амбасаде...) • Промоција програма омладинског предузетништва • Подржати и унапредити постојеће програме омладинског предузетништва у средњим школама; • Обуке за почетнике у бизнису 	2012	КЗМ НВО ЛС НСЗ	1.000.000,00
Промоција активизма и волонтеризма на начине прихватљиве младима, који ће довести до трајних промена система вредности	<ul style="list-style-type: none"> • Промовисање активности КЗМ (на радију, ТВ и друштвеним мрежама флајери, плакати, промоције). • Успостављање мреже омладинских сарадника-волонтера који ће прикупљати и обликовати информације значајне за младе у заједници • Покретање часописа за младе • Увођење веб странице КЗМ-а при сајту општинске управе • Састанак КЗМ и релевантних локалних и регионалних КЗМ и НВО са циљем успостављања сарадње • Заједничке седнице са ђачким парламентима • Подстицање волонтеризма младих ка очувању животне средине и природних вредности • Промотивне активности поводом значајних датума, Дан младих, Дан волонтера... • Повећати ниво информисања младих о могућностима омладинског рада и програмима за младе; • Организовати јавне акције које ће повећати активизам младих • Подстицај и подршка формирања омладинских невладиних организација и удружења 	2012	КЗМ ЛС НВО	300.000,00

<p>Подизање свести о значају опредељења за за здраве стилове живота, кроз промовисање мера за повећење бриге о здрављу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Окупљање и обука групе омладинских волонтера који ће учествовати у превентивним програмима у заједници • Организовање заједничких акција са Саветовалиштем за младе • Промовисања здравог начина живота (семинари, предавања, анкете) • Подршка програму обуке вршњачких едукатора за превенцију АИДС-а • Партиципирање у акцијама ЦК и другим акцијама здравствене и социјалне заштите (добровољно давање крви, Светски дан борбе против пушења...) • Развијати свест о здравим стиливима живота кроз едукације у основној и средњој школи • Унапредити психофизички развој младих кроз организовање бесплатних спортских активности • Промовисање здравог живота на ресурсима Аранђеловца – Букуља, Парк, Језера... • Интегрисање младих у постојеће активности на локалу (планинарско друштво, еколошко удружење...) 	<p>2012</p>	<p>КЗМ НВО ДЗ</p>	<p>300.000,00</p>
<p>Промовисање континуираног образовања младих и значаја алтернативних облика едукације;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Организовање различитих видова неформалног образовања (радионице: новинарска, музичка, ликовна...) • Промоција неформалног образовања и подршка организацијама које се баве неформалним образовањем • Обезбеђивање континуираних облика едукације младих, из специфичних знања и вештина, неопходних за запошљавање • Информисање средњошколаца о могућностима и врстама високог образовања, самим тим и помоћ при одабиру професије • Подршка и промоција сарадње између представника привреде, локалних образовних институција и организација које се баве унапређењем статуса младих, у циљу стицања адекватних образовних садржаја • Израда образовног профила радних места на територији Општине 	<p>2012</p>	<p>КЗМ НВО ЛС</p>	<p>500.000,00</p>
<p>Креирање квалитетнијег слободног времена младих кроз унапређење садржаја из области културе, спорта и заштите животне средине</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа потреба младих и утврђивање програма за младе који задовољавају потребе • Сарадња са другим КЗМ у организовању културних манифестација • Концерти КУД-ова, бендова и сл. • Обезбеђивање бесплатних спортских садржаја • Осавремењавање постојећих културних садржаја и креирање нових у складу са потребама младих • Промоција заштите животне средине и системска и континуирана помоћ организацијама које се баве заштитом животне средине • Организација спортских и др. активности које ће масовно окупити младе у оргнаизацију и учествовању (спортска такмичења, акције у природи...) • Обогаћивање јавно доступних спортских садржаја 	<p>2012</p>	<p>КЗМ НВО ЛС</p>	<p>500.000,00</p>
<p>Унапређење социјалног статуса младих из социјално угрожених и маргинализованих категорија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Иницирање хуманитарних акција • Повећати ниво информисања младих о могућностима омладинског рада и програмима за младе; • Помоћ у спровођењу уобичајених активности које финансира ЛС: стипендије, награде, ужина превоз и др. – Умрежавање са активностима КЗМ и учествовање 	<p>2012</p>	<p>КЗМ ЛС ЦСР</p>	<p>300.000,00</p>

здраве стилове живота, кроз промовисање мера за повећење бриге о здрављу	<ul style="list-style-type: none"> Програм промоције и унапређења рада постојећих институција и организација које се баве превенцијом и лечењем од последица злоупотребе ПАС Програм промоције и рехабилитације институција и организација које се баве репродуктивним здрављем 		ЦК	
Смањење броја неспособних младих подстицањем привредног развоја и унапређењем адекватне информисаности младих о самозапошљавању и омладинском предузетништву	<ul style="list-style-type: none"> Континуирана сарадња са НСЗ на едукативним програмима тражења посла: организовање курсева за активно тражење посла и стицање нових вештина (рачунари, језици), доквалификација и преквалификација. Наставак програма каријерног вођења и саветовања за младе Наставак програма Омладинско предузетништво Организовање омладинских сајмова запошљавања Анимирање предузећа и установа за ангажовање волонтера Развој пословне културе-едукација путем медија Организовање и едукација сеоских домаћинстава ради покретања и развоја сеоског туризма и осталих делатности које су везане за туризам Унапређење базе података о потребама општине и постојећим ресурсима Обука за активно тражење посла Пројекат стицања додатних знања и вештина Промоција модела запослења у пољопривреди Унапређење професионалне оријентације у средњим школама 	2013/ 2016	КЗМ НСЗ НВО	3.00.000,00
Промовисање континуираног образовања младих и значаја алтернативних облика едукације; развијање и примена адекватних образовних програма, усклађених са захтевима тржишта рада	<ul style="list-style-type: none"> Настављање са неговањем постојећих и иницирање нових и иницирање нових образовних и креативних радионица, курсева Ангажовање организација са стране за оспособљавање локалних организација које би се бавеле неформалним образовањем Испитивање потреба и организација едукативних садржаја у складу са потребама младих Програм сарадње школа и осталих институција са организацијама које се баве едукацијом и пројекти опремања организација. Испитивање потреба тржишта и ангажман младих у истраживањима Програм вршњачке едукације у складу са захтевима и потребама заједнице. Примена примера добре праксе из других организација. 	2013/ 2016	КЗМ НВО Школе	2.000.000,00
Креирање квалитетнијег слободног времена младих кроз унапређење садржаја из области културе, спорта и заштите животне средине	<ul style="list-style-type: none"> Креирање културно уметничких програма за младе (трибине, филмске пројекције, изложбе, књижевне вечери...) Организовање спортских манифестација Организовање музичко-забавних манифестација за младе Уређење простора за културно-уметничке и забавне програме у сеоским насељима Обнова, уређење, активирање постојећих спортских терена у сеоским насељима Програм физичког вежбања кроз масовне, јавне активности Подизање постојећих манифестација на виши организациони и садржајни ниво прилагођен младима Организовање нових садржаја за младе (турнири, такмичења, културни 	2013/ 2016	КЗМ НВО ЛС	1.000.000,00

	<p>догађаји)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовање акција чишћења и очувања животне средине • Медијске кампање о значају заштите животне средине 			
Унапређење социјалног статуса младих из социјално угрожених и маргинализованих категорија	<ul style="list-style-type: none"> • Успостављање социјалних сервиса за младе • Едукативне радионице и пројекти(Ненасилна комуникација, Превенција ризичних ситуација, Конструктивно решавање конфликта, родна равноправност, Инклузија младих Рома...) • Обезбеђивање бесплатних услуга за младе • Промоција и подршка за социјалне услуге намењене младима са посебним потребама • Промоција и подршка за социјалне услуге намењене младима из маргинализованих група • Иницирање хуманитарних акција усмерених ка социјално угроженим младима 	2013/ 2016	КЗМ НВО ЛС ЦСР ЦК	3.000.000,00
Стварање безбеднијег окружења развијањем безбедносне културе код младих и јачањем међусобног поверења између младих и сектора безбедности	<ul style="list-style-type: none"> • Едукативне радионице и пројекти (Ненасилна комуникација, Превенција ризичних ситуација, Конструктивно решавање конфликта, Родна равноправност) • Едукативне активности за младе о законској регулативи према малолетницима, штампањем информатора, флајера... • Промоција позитивних вредности, толеранције и поштовања људских права на уличним акцијама и трибинама • Иницирање едукативних програма о породичним односима од стране педагога и психолога • Промоција позитивних модела понашања, вршњачким едукацијама • Организовање трибина на тему заштите младих на друштвеним мрежама • Информисање младих, поготову жена о СОС телефонима и институцијама којима могу да се обрате у случају сексуалног злостављања и узнемиравања, и мотивисање на разговор о тој теми • Унапредити рад и систем ФТО, стандарди за образовне институције (Превенција насиља) 	2012	КЗМ ЛС МУП	1.000.000,00
Унапређење капацитета локалне канцеларије за младе	<ul style="list-style-type: none"> • Промоција канцеларије за младе (организација јавних догађаја, штампање промотивног материјала – плаката, летака, публикација као и набавка опреме за оутдоор маркетинг – мобилни штандови, банери • Континуирано едуковање координатора КЗМ и других омладинских радника • Кампање промовисања КЗМ усмерене ка младима, привредном сектору и заједници уопште • Даље развијање сарадње КЗМ-а са другим КЗМ, и релевантним локалним, регионалним и ЕУ НВО • Оснивање и рад омладинских група на сеоским подручјима • Координирање мрежом омладинских сарадника који прикупљају и обликују информације значајне за младе у заједници • Креирање и одржавање сајта и портала КЗМ 	2013/ 2016	КЗМ НВО ЛС	3.000.000,00